Ա. Տարի = Թիւ 96

Ուրբաթ, 17 Դեկտեմբեր 1915

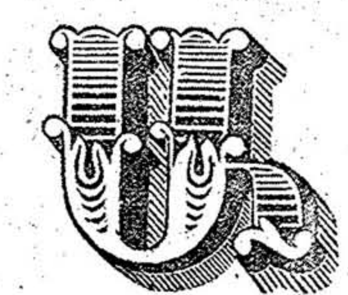
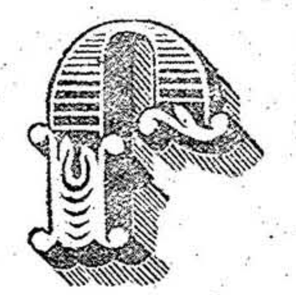
ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԷՄ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

		Տարեկան	Վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ	Ղ. Ո.	80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	Ֆր.	20	10

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԳԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Շարա Ապու Տարտար, Թիւ 16

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՍՑԷ

Journal AREV

B. P. № 600

Alexandrie, EGYPTE

ՉՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ԵՐԿՈՒ ԽՕՍՔ

(Մեր ճին բարեկամներէն մեկը, գրչի մարդ, որ եւրոպական պատերազմին սկիզբէն ի վեր կը ծառայէ մեզի շատ սիրելի Դաշնակից ազգի մը ծովային բանակին մէջ, իր Աղեքսանդրիա ըրած վերջին այցելութեան միջոցին մեր խնդրանքին վրայ «Արեւ»ի համար գրեց հետագայ յօդուածը, ուր կ'ամփոփէ երկարատեւ բացակայութենէ մը յետոյ իր ազգին հետ ունեցած կրկին ծանօթութեան տպաւորութիւնները: Ինչպէս կը տեսնուի, մեր բարեկամին աչքին զարկած առաջին զօրաւոր երեւոյթը՝ մեր հին անմիաբանութիւնն է եւ իր խղճն ու մաղթանքը՝ ինչ որ մեր թերթը սկիզբէն ի վեր ջանք չի խնայեց իրագործելու համար եգիպտահայ գաղութին մէջ՝ «համերաշխութիւն:)

Կեանքի պայքարները մէկ քառորդ դար է որ զիս հայրենակիցներէս հեռու ձգած են գրեթէ, մէկ քառորդ դար օտար մընացած եմ մեր ազգային ներքին խընդիրներուն։ Ասիկա ըսել չէ թէ բնաւ չեմ հետաքրքրուած ազգիս վիճակովը, և ձեռքէս եկած ծառայութիւնները չեմ մատուցած այն ազգայիններուն որոնք ինծի դիմած են օտար մայրաքաղաքին մէջ ուր բաղդը նետած էր զիս։

Կարծեր էի որ այս քսանեհինգ տարիներու միջոցին, հայ ազգը, իր կրած դժբաղդութիւններէն դաս առած ըլլալով, իր թերութիւնները սրբագրած ու նոր ազգ մը եղած էր։ Յուսացեր էի որ իր ներքին դժտութիւններէն, երկպառակութիւններէն հրաժարելով, միմիայն իր ընդհանուր ու կենսական շահերուն ի ըսպաս դրած էր իր բոլոր ձիրքերն ու կորովը։

Դէպքերը այս վերջին ժամանակները այնպէս բերին որ իմ հայրենակիցներս տեսնամ Եգիպտոսի մէջ, և առանց ուզելու զիրենք վիրաւորել, իմ Հայու պարտականութիւնս կը համարեմ ըսել թէ զիրենք գտայ այնպէս ինչպէս որ ձգած էի։

Ի՜նչ մեծ եղաւ զարմանքս և տըրտմութիւնս երբ աշխարհի այս աննախընթաց վիճակին մէջ, ուր ամէն ազգ, մէկ սիրտ մէկ հոգի եղած՝ իր շահերն ու գոյութիւնը կը պաշտպանէ ոգի ի բոին, ինծի ըսին թէ Եգիպտոսի մէջ կան եղեր զանազան խումբեր, քաղաքական հատուածներ որոնք ամենքն ալ զատ զատ գաղափարներ և ծրագիրներ կը մշակեն։

Վստահ եմ որ այս ամէն կուսակցութիւններն ալ մէկ փափաք մը միայն ունին, այն է ազգին փրկութիւնը։ Չեմ կրնար հասկնալ հետեւաբար թէ ինչպէ՛ս անոնք կարող չեն համաձայնելու ծրագրի մը շուրջ, իրագործելու համար հասարակաց մեծ նպատակը։

Ասիկա դժուար չի պէտք ըլլար եթէ ամէն Հայ ուզէր իր անձնական ու կուսակցական զգացումներէն և նկատումներէն թօթափել իր միտքն ու հոգին, և միմիայն իբր Հայ խորհէր ու զգար։

Այդ օրը՝ միութիւնը կատարուած պէտք ըլլար արդէն։

Երկու խօսք ուղեցի ըսել իմ հայրենակիցներուս, մանկութեան բարեկամներու խնդրանքին վրայ, և կը ցաւիմ որ տարիներով ինձմէ հեռու մնացած ազգիս հետ կրկին շփում ունենալէս ի վեր տեսած և լսած բաներս զիս կերպով մը բռնադատեցին այս դառն շեշտը տալու խօսքերուս։

Այն կարծիքէն եմ սակայն թէ տակաւին ժամանակ է, մեր ազգին համար, անդրադառնալու, այսինքն՝ ետ դառնալու այն ճամբէն որ անել է, որ փրկութեան չի տանիր։

Ա. Խ.

ՊԵԼՃԻՔԱՑԻ ԱԼՊԵՐԹ ԹԱԳԱՒՈՐԸ

Պելճիքացիք իրենց թագաւորին վրայ դրած են յոյսերնին եւ իրենց թագաւորը իր ժողովուրդին վրայ դրած է իր յոյսը:

«Լէնտէբանտանս Պելժ»

Պատերազմը մելօտրամ մըն է, որուն դերակատարները հերոսներ ու երբեմն ալ ապիրատներ են։ Բայց հերոս մը կայ այս պատերազմին մէջ որ աւելի բարձր տեղ մը կը գրաւէ քան բոլոր միւսները։ Անիկա մեծ հերոս մըն է, հոգեկան ու ֆիզիքական ձիրքերով ու առաքինութիւններով օժտուած։ Այդ հերոսը, Պելճիքայի Ալպէրթ Թագաւորն է։ Ան ոչ միայն մեծ զինուոր մը, այլ նաև մեծ մարդ մըն է։ Իր հերոսութիւնը մարտիրոսային դիւցազնութիւնն է։ Երբ պատերազմի չարատուածը Վիլհելմ՝ չնականօրէն բռնաբարել փորձեց Պելճիքայի չէզոքութիւնը, Ալպէրթ Թագաւորը պատնէշին վրայ կեցած գոչեց բարձրաձայն. «Դուն կրնաս այրել իմ մարմինս, սակայն չես կրնար պարտութեան մատնել իմ աննուաճ հոգիս։»

Կ'ըսուի թէ այս ասպետորդի վեհապետը Եւրոպան մեծ վտանգէ մը ազատեց։ Արդարև ճշմարիտ է այս։ Ալպէրթ Եւրոպայի հոգին փրկեց։ Անիկա բառին լայն ու ազնուագոյն առումով հագուագիւտ քրիստոնեայ մըն է։

Խաղաղութեան երջանիկ օրերուն ան կապրէր Շապօ տը զ'Անրուայի մէջ, ուր ամէն օր իրեն կը դիմէին չքաւորներ ու աղքատներ, և այս ազնուազգի Թագաւորը անոնց ամենքին ալ գործ և ապրուստի միջոց կը հայթայթէր։

Ալպէրթ ոչ թէ միայն քրիստոնեայ մըն է, այլ նաև քրիստոնեայ-առմկավար մը։ Եւրոպայի մէջ չկայ վեհապետ մը որ կրէ «Ժողովուրդին Թագաւորը» տիտղոսը այնքան ճշդիւ որքան ինքը։

Անիկա միշտ սովորութիւն ունէր պտոյտներ կատարելու մայրաքաղաքին փողոցներուն մէջ, քաղաքացի ճէնթըլմէնի մը պէս։

Ալպէրթ երբ իր խօսքը կ'ուղղէ ժողովուրդին՝ չըսեր երբեք «իմ հպատակներս», այլ «իմ հայրենակիցներս», վասն զի ան կ'զգայ ու գիտէ թէ ինքն ու իր ժողովուրդը զաւակներն են հայրենիքի մը ուր Թագաւորն ալ գիւղացին ալ կը ծառայեն միեւնոյն հայրենիքին՝ միայն սա տարբերութեամբ որ Թագաւորը կը գործէ իր մեծերուն հետ, իսկ անոնք ալ իրենց շրջանակին մէջ։

«Ամէն ջանք ի գործ պիտի դնեմ ինքզինքս յարաբերութեան մէջ դնելու հայրենիքիս աշխատաւոր դասակարգերուն հետ» կ'ըսէր Ալպէրթ անգամ մը։ Հայրենիքի սէրը կ'եռար իր մէջ։

Երբ այս Թագաւորը դեռ երիտասարդ էր, կը խորհէր թէ ծովային վաճառականութիւն մը անհրաժեշտ էր Պելճիքայի համար։ Մեծն Պետրոսի նման, բազմաթիւ Եւրոպայի կարեւոր նաւահանգիստներն ու նաւային գործարանները այցելեց՝ ինքզինքը եւրոպական թերթի մը թղթակիցը ներկայացնելով։ Ուսումնասիրեց նաւային գործառնութեան ու վաճառականութեան բարդ գաղտնիքները ու դարձաւ զանոնք կիրարկելու իր երկրին մէջ։

Ալպէրթ Թագաւորը Սբորդի ալ սիրահար է. ան աւելի լաւ գիտութիւն ու ծանօթութիւն ունի նաւարկութեան մասին՝ քան ճարտար նաւապետ մը։ Վարպետ է նաև սաւառնելու արուեստին մէջ որքան հմտագէտ սաւառնորդ մը, և քաջ օթմօպիլավար մըն է։

«Նուաճելու համար Պելճիքան—կ'ըսէր ան օր մը, երբ Գերմանները բռնաբարեցին իր երկրին չէզոքութիւնը— անոնք նախ պէտք է անցնին իմ անշընչացած դիակիս վրայէն:»

Ու այն օրէն սկսեալ անիկա քաւած կերպով կուրծք տուաւ տեւտոնեան վայրագ հարուածներուն, նուիրելով ինքզինքը հայրենիքին՝ մեծ իտէալի մը համար։

«Երկիր մը որ կը պաշտպանէ ինքզինքը, ամենուն յարգանքին արժանի է, այդ երկիրը չի կրնար կորսուիլ. Աստուած մեզի հետ պիտի ըլլայ», կը գոչէր Ալպէրթ։ Եւ այսպէս ան առաջնորդեց իրենները դէպի պատերազմի դաշտը։ Երբ իր զօրքերը Լուվէնի ու Նամիւրի միջև կը գտնուէին, ան կը փութար տեղէ տեղ, կը սրտապնդէր իր զինուորները, կը խորհրդակցէր իր սպաներուն հետ, կուրծք ու գրոհ տալով մահուան, ամէն ժամ ու ամէն վայրկեան։

Պելճիքացի զինուորները երբ Անվէրսը պարպելով Մալինը վերագրաւել ուզեցին, Ալպէրթ անոնց գլուխն անցնելով գնաց խրամատէ խրամատ։ Քանի քանի անգամներ սառոյց մահուան ճիրաններէն հազիւ հազ ճողոպրեցաւ։ Պատմութիւնը կարող չէ արձանագրել զանոնք ամենքը։ Անիկա շատ անգամ հարիւրաւոր սաւառնորդներու օպժէքթիվը եղաւ։

Անգամ մը, Գերման օդանաւ մը (Թաուպէ՝ աղաւնի), իմանալով որ Ալպէրթ Թագաւորը և նախագահ Բուանքարէ եկած են ֆրանքօ-պելճիքական հեծելազօրաց խումբերը աչքէ անցնելու Բաղաքապետարանին դիմացը, անցաւ 5000 մեթր բարձրութեամբ օդին մէջէն ու մի քանի ռումբեր արձակեց խումբերուն վրայ, Թագաւորն ու Նախագահը մեռցնելու դիտաւորութեամբ։ Գերման լրտեսները, որոնք ամէն տեղ շատ լաւ կը կատարեն իրենց պաշտօնը, այս անգամ իրենց հաշիւին մէջ սխալած էին։ Օդանաւը կէս ժամուան շրջան մը ըրած էր խիստ արագօրէն, և երբ Թագաւորն ու Նախագահը հասած էին զօրախմբման վայրը, հինգ վայրկեան առաջ ռումբը նետուած և օդանաւը փախած էր արդէն։ «Գերման սաւառնորդը խրտչած աղաւնի մըն է» կը գոչէին Պելճիքացի-

նորը, ու Ալպէրթ տեսնելով իր ժողովուրդին հեգնանքը՝ ինքն ալ կը մասնակցէր անոնց հեգնազուարճ ժպիտներուն։

Ուրիշ մեծ դէպք մըն ալ պատահեցաւ Թագաւորին։ Օր մը երբ կ՚ուզէր կըրակի գծին վրայ գտնուող իր զինուորները քննութենէ անցնել, յանկարծ տեսաւ որ իր օթօմօպիլը վարող շօֆէօրը զէնք կ՚առաջնորդէր դէպի Գերման կըրակի գիծը։ «Կեցի՛ր» գոչեց Ալպէրթ սրտմտած. բայց շօֆէօրը կարեւորութիւն չընծայելով իր տիրոջ ձայնին՝ աւելի արագ քշել սկսաւ, դէպի թշնամի գիծը առաջնորդելու համար զայն։ Ալպէրթ խելոյն րէվօլվէրի հարուած մը իջնեցուց անոր գլխուն ու դիտապաստ գետին փըռեց զայն։ Ցետոյ խուզարկել տուաւ զայն, եւ իր վրայ գտնուեցան թուղթեր որոնց մէջ Գերմանացիք կը խոստանային այս շօֆէօրին 40,000 ոսկի վճարել եթէ կարողանար իր տէրը անոնց ձեռքը յանձնել։

Անկարելի է առանց յուզումի նկարագրել պատերազմի սկզբնաւորութենէն ի վեր այս վեհապետին գլխուն եկած փորձանքները։

Սակայն ան, հաստատամիտ, միշտ կը մնայ իր զօրաց գլուխը պելճիքական հողին վրայ, թէեւ պզտիկ հողամաս մը միայն մնացած ըլլայ ան։

* *

«Ամենայն Սրբոց» օրն է։ Առաւօտեան ժամը 7.30ն է։ Հոն, գեղեցիկ պարտէզի մը մէջ ուր փոքրիկ մատուռ մը կայ, առտուն կանուխ մենաւոր զոյգ մը յամր քայլերով կ՚ուղղուի դէպի Աստուծոյ տաճարը։

Պելճիքայի Թագաւորն ու Թագուհին են անոնք, որոնք եկած են աղօթելու Աստուածամօր պատկերին առջեւ։

Երեսուն քայլ հեռու, իրենց ետեւէն կը քալէ սպայ մը։ Ու անոնք կուգան լռութեամբ դէպի մատուռը, եւ երբ կը հասնին սրբազան խորանին առջեւ, ազնիւ վշտի մը արտայայտութիւնը կը նշմարուի իրենց տխուր դէմքին վրայ։ Որովհետեւ «Ամենայն Սրբոց օր»ը բոլոր մեռելներուն նուիրական օրն է, եւ Պելճիքան երբեք այսպէս «Ամենայն Սրբոց» տխուր օր մը չէր տեսած։ Պելճիքացի ամէն ընտանիք վաղը պիտի լայ նահատակ զինուորի մը մահը։

Սակայն Ալպէրթ երբեք չէ յուսահատած։ Հաւատքը կենաց մեծ զէնքն է. հաւատքը գործն իսկ է։ Ան կը հաւատայ, կը հաւատայ թէ յաղթութիւնը վերջապէս ճշմարտութեանն է։

Ու Ալպէրթ գիտէ թէ Պելճիքան երբեք սխալ չի գործեց այս պատերազմին մէջ. «Վստահէ՛ Աստուծոյ եւ պատիւդ բարձր բռնէ՛» կ՚ըսէ ան։ Ալպէրթ կը նայի դէպի յառաջ, մաքուր ու անարատ խղճմտանքով մը։ Թէեւ իր երկիրը աւերի մատնուած է, սակայն երբեք չէ դողացած. թէեւ իր գլուխը արիւնոտած է, բայց բռնակալին առջեւ երբեք չէ խոնարհած։

Թարգմ. Յ. Հ. ԹԸԳԻՐՃԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

(ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ)

Հեռագիրները ծանուցին մեզ թէ Գերմանիոյ նախարարապետը Պէթման-Հօլվէկ Արեւելքի մասին հետեւեալ յայտարարութիւններն ըրած է Րայխսթակին մէջ.

«Մինչեւ Արեւելք պողոտայի մը բացումը անգնահատելի օգտակարութիւն մը ունի թէ՛ տնտեսական եւ թէ՛ զինուորական տեսակէտով: Խաղաղութեան կնքումէն վերջ՝ այս ռազմաճակատը ալ-եւս պիտի չընդգրկէ դղրդիւնը յառաջընթաց զօրագունդներու քայլափոխերուն՝ այլ միայն՝ խաղաղական աշխատանքներուն: Բիւլբիւր եւ բարեկամութիւնները պիտի ամրապնդուին բանակներու եղբայրակցութեամբը, եւ մենք պիտի յաջողինք գործօն եղանակով մը մասնակցիլ վերականգնումին՝ կորովի զարգացման մը ընդունակ երկիրներու եւ ժողովուրդներու:»

Շահեկանութենէ զուրկ չէ, կարծենք, գերման նախարարապետին այս յայտարարութիւնները մերձեցնել վերջերս մամուլին մէջ երեւցած կարգ մը [illegible]թիւններու հետ՝ որոնք աւելի օրոշ կերպով կը լուսաբանեն մեզի վերոյիշեալ խօսքերուն տակ պահուած իմաստը, եւ ու հասարակ՝ կը մերկացնեն Գերմանիոյ Արեւելքի մէջ հետեւած քաղաքականութիւնը եւ հետապնդած նպատակները։

* *

«Նիր Իսթ» իր շաբաթական նօթերը կ՚սկսի հետեւեալ խորհրդածութիւններով.

«Պատերազմին ծանրութեան կեդրոնը փոխադրուեցաւ Մերձաւոր Արեւելք։ Շատ մը պատճառներ կարծել կուտան որ առաջիկայ ամիսներուն մէջ կացութիւնը նոյնը պիտի մնայ։ Պատերազմի սկիզբները՝ Դաշնակիցները անտեսեցին Հունգարիոյ եւ Դանուբի ճամբով յառաջխաղացութեան մը առաւելութիւնները։ Այդպիսի ձեռնարկ մը այդ ժամանակ կրնար ձգուիլ նոյն իսկ Պալքանեան Պետութիւններուն՝ որոնց գործակցութիւնը դեռ կրնային ապահովել Դաշնակիցները՝ եթէ ուզէին։ Պատեհ առիթը կորսուեցաւ, որովհետեւ Պալքաններու զինուորական աջակցութեան արժէքը չգնահատուեցաւ եւ Պալքանեան ժողովուրդները նկատուեցան պարզապէս ինքզինքնուն չափազանց կարեւորութիւն տուող «կռուազան» (cantankerous) մարդիկ։ Հիմա, պատերազմի ծագումէն 16 ամիս վերջը՝ Աւստրո-Գերման զինակցութիւնը Դաշնակիցներուն կը զարնէ ճի՛շդ այն կէտէն ուրկէ այս վերջինները պարտէին իրեն սպառնալ»։

Նոյն շաբաթաթերթին Աթէնքի թըղթակիցը հետեւեալը կը գրէ.

«Այն լուրը թէ Թուրք իշխանութիւնները Ատանայի նահանգին ամբողջ բամպակի արտադրութիւնը գրաւած են՝ նշան մըն է թէ անոնք կը յուսան որ քիչ ատենէն Գերմանիոյ եւ Կ. Պոլսոյ միջեւ ուղղակի հաղորդակցութիւնք վերջնականապէս պիտի հաստատուին։ Արդարեւ, Թուրք թերթերը տեսութիւններ կը հրատարակեն Թուրքիոյ եւ Կեդրոնական Պետութեանց միջեւ այս ուղղակի հաղորդակցութեան քաղաքական եւ առեւտրական կարեւորութեան վրայ, եւ ցոյց կուտան՝ մէկ կողմէ՝ ատկէ Գերմանիոյ քաղելիք առաւելութիւնները, օգտուելով Փոքր Ասիոյ հարստութիւններէն, որպիսիք են պղինձ, բամպակ, եւն., եւ միւս կողմէ՝ Թուրքիոյ քաղելիք օգուտները, ըստ որում պիտի կըրնայ ներածել աւստրիական եւ գերմանական արտադրութիւններ, որոնց կարգին նաեւ ռազմամթերք։»

Աւելորդ չէ յիշել թէ Կիլիկիոյ բամպակի բերքը սովորաբար տարեկան 100,000 հակ է, բայց այս տարի Հայերու դէմ երկրակործան հալածանքներու երեսէն՝ միայն 50,000 հակ եղած է։

«Նայնթինթհ Սէնչըրի»ի Նոյեմբերի համարին մէջ Տօքթ. Նիքօ Զուբանիէ հետեւեալը կը գրէ «Սերպիոյ ռազմագիտական նշանակութեան» մասին։

«Այն իրողութիւնը որ Գերմանիա չորս Պետութիւններու բանակները կ՚առաջնորդէ փոքրիկ Սերպիոյ դէմ՝ բաւական է ապացուցանելու թէ գերման ռազմագէտները ինչ մեծ կարեւորութիւն կ՚ընծայեն Սերպիոյ անկումին եւ թէ անոնք կը խորհին՝ մինչեւ իսկ՝ որ պատերազմին ելքը պիտի վճռուի այդ երկրին մէջ։ Գուցէ անոնք իրաւունք ունենան։ Անհաւանական չէ արդարեւ որ համաշխարհային պատերազմին բաղդը վճռուի նոր Քոսովայի ճակատամարտով մը։

«Անխորհրդապահ համպերմանականներ, ներկայ պատերազմէն շատ առաջ հրատարակեցին գիրքեր եւ քարտէսներ որոնց մէջ կը գծագրէին Մեծագոյն Գերմանիա մը՝ Համպուրկէն մինչեւ Պարսից ծոցը կամ նոյն իսկ Անվէրսէն մինչեւ Ատէն երկարաձգուող։ Համագերմանականները ներկայ պատերազմէն կ՚սպասեն իրենց այդ յոյսերուն եւ երազներուն իրականացումը։ Պերլինէն Պաղտատ երկաթուղին լոկ տնտեսական ձեռնարկութիւն մը չէր. բայց ան կըրնար իրականանալ միմիայն աւստրո-գերման բաղկացութեան մէջ ո եւ է կերպով ձուլումովը Սերպիային, որուն ձեռքն էր Արեւելքի բանալին։»

«Մանչէսթըր Կարտիէն»ի մէջ Մր. Էրնէսթ Ֆիլիփս «Խորհրդաւոր Պաղտատ» վերնագրին տակ հետեւեալ խորհրդածութիւնները կ՚ընէ.

«Պէտք չէ մոռնալ թէ Պաղտատի երկաթուղին զիջումը ստորագրուեցաւ Քայզէրին Կ. Պոլիս այցելութենէն գրեթէ անմիջապէս վերջ, երբ Պերլինի մըստորոյթը ողջագուրեց արիւնարբու Ապտիւլ Համիտը, եւ հազարաւոր անօգնական Հայերու եւ անմեղ Պուլկարներու հուրով ու սուրով անլուր մահուան պատասխանատու գազանին հետ եղբայրութիւն ուխտեց։ Ինչո՞ւ այս բոլորը։ Առաջին՝ Փոքր Ասիան գաղթավայր դարձնելու եւ հոն գերման «Կուլտուրա»ն սերմանելու համար. երկրորդ՝ Թուրքիան իրեն հարկատու պետութեան մը վերածելու համար. երրորդ՝ Միջագետքը իւրացնելու. չորրորդ՝ Մեծն Բրիտանիան Պարսից Ծոցէն վտարելու, եւ վերջապէս՝ մինչեւ Հնդկաստանի դուռները հասնելու համար, որպէսզի պատեհ վայրկեանին կարենար փըրցնել այդ գոհարը Բրիտանական Թագէն»։

Մր. Մ. Փիքթհօլ «Նիւ Էյճ»ի նոյ. 11ի թիւին մէջ «Սերպիա՞ թէ Կ. Պոլիս» վերնագրին տակ յօդուածով մը կը մատնանշէ Արեւելքի մէջ գործուած սխալները.

«Եթէ Տարտանէլ ղրկուած ուժերը Սերպիա ղրկուած ըլլային՝ Թուրքիա իր դաշնակիցներէն ամէն օգնութենէ տեւական կերպով կտրուած պիտի ըլլար եւ ժամանակի ընթացքին մէջ անխուսափելիօրէն տեղի պիտի տար տնտեսական ճընշման տակ։ Պուլկարիա երբեք պիտի չյարէր Գերմանիոյ, Յունաստան վարանոտ պիտի չգտնուէր եւ Ռումանիոյ չէզոքութիւնը պիտի սպառնուէր՝ առանց կաշառքի ամենապզտիկ պէտք մը զգացուելու։ Միեւնոյն ժամանակ մեր Դաշնակիցներուն օգնած ըլլալու փառքը պիտի շահէինք, ինչ որ նշանակութենէ զուրկ չէր ապագային համար»։

Յօդուածը կը վերջանայ հետեւեալ խօսքերով.

«Եթէ ես Բրիտանական Կառավարութեան տեղն ըլլայի, ամէն մէկ տրամադրելի զինուորներս Սերպիա կը ղրկէի— արդէն ամիսներ առաջ ղրկած պիտի ըլլայի—, եւ եթէ զօրքերուս հասնելէն առաջ Սերպիա ջախջախուած ըլլար, զանոնք կը գործածէի միմիայն զայն ազատելու համար եւ ո՛չ բնաւ ուրիշ նպատակի, այն համոզումով որ՝ Սերպիան բանալին է Գերմանիոյ արեւելեան փառասիրութեանց եւ թէ Սերպիոյ նկատմամբ մեր բռնած ընթացքէն կախում պիտի ունենայ առաջիկային մեր ազգին պատիւն ու վարկը Արեւելքի մէջ։»

Մ. Տ.

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ

ՀԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Հայ Երիտասարդաց Միութեան Սինէմայի ներկայացման առթիւ, որ տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ չորեքշաբթի, առիթ կ՚ունենանք մէկ քանի խօսք խօսելու այս հաստատութեան վրայ, որ ժամանակէ մ՚ի վեր իր վրայ խօսիլ չի տար, որովհետեւ՝ ինչպէս իր պաշտօնական Ազդը կ՚ըսէ, «ներկայ ծանօթ հանգամանքներու եւ ազգային աղէտներու ընթացքին՝ հարկ զգացած է ատեն մը ընդհատած մնալ եւ լռիկ ամփոփուիլ իր ընթերցասրահի համեստ այլ չնչին գործին մէջ»։

Այս բանը պատճառ մը չէ սակայն որ անտեսուի եւ մոռացութեան դատապարտուի այս հաստատութիւնը՝ որուն Աղեքսանդրիոյ համայնքին մէջ ստանձնած օգտակար դերը կասկածէ ներքեւ չէ։

Երիտասարդաց Միութիւնները, արդարեւ, ինչպէս Եւրոպայի ամէն երկիրներուն մէջ, մեր ազգին մէջ ևս սկսած են ամենուրեք տեղական անհրաժեշտ մըշակութեան հաստատութեանց կարգն անցնելու։ Ասոնք, բայց երիտասարդութեան զարգացման եւ ճաշակին ազնուացման նպաստելէ, միանգամայն բարոյացուցիչ դեր մըն ալ ունին։ Այսպիսի հաստատութիւններ՝ Հայերուս համար մանաւանդ՝ ոչ միայն տեսակ մը լրացուցիչ մասը կը կազմեն, կրթական հաստատութիւններու, այլ եւ՝ իբր ազգային ջերմանոցներ՝ կոչուած են ուծացումէ եւ օտարացումէ զերծ պահելու մեր ազգայինները՝ մասնաւորապէս արտասահմանեան փոքրաթիւ գաղութներուն մէջ։

Այս նկատողութիւններով էր անշուշտ, որ Ս. Առաջնորդ Հայրը եւ Պատ. Ուսումնական Խորհուրդը իրենց հովանաւորութեամբը պատուեցին Աղեքսանդրիոյ Հայ Երիտասարդաց Միութիւնը, որ արդէն վաւերացուած է Ազգ. Քաղ. Ժողովէն, որուն պարբերաբար կը ներկայացնէ իր գործառնութեանց համարատուութիւնը։

Ամենուս մաքին մէջ դեռ թարմ են այս հաստատութեան անցեալին մէջ կազմակերպած ընտանեկան պարահանդէսները, թատերական ներկայացումները եւ հրապարակային դասախօսութիւնները, որոնց վերջին շարքը մանաւանդ՝ ներկայ տարւոյ գարնան մէջ՝ Աղեքսանդրիոյ Հայութեան համար ճշմարիտ վայելք մը եղաւ։

Անշուշտ պատշաճ է որ այսպիսի մարմին մը արժանանայ հանրութեան ուշադրութեան եւ համակրանքին՝ որով միայն պիտի կրնայ աւելի հաստատուն հիմերու վրայ դրուիլ եւ իր նպատակին համապատասխան տեւական գործունէութիւն մը ունենալ։ Եւ այս բանը կ՚իրականանայ միայն՝ շնորհիւ ամէն կարգի երիտասարդական խաւերու կողմէ լայն հաւաքականութեան մը՝ որ դժուար չէ, կարծենք, տրուած ըլլալով հաստատութեան բացարձակապէս անկուսակցական հանգամանքը։

Դառնալով Հ. Ե. Միութեան կազմակերպած երեկոյթին, ուրախ ենք որ Միութիւնը՝ իր պիւտճէն կանոնաւորելու մտահոգութիւնը ունեցած ժամանակ՝ փափկանկատութիւնը ունեցած է նաեւ չծանրանալու այս միջոցիս աւելի սովորական հոգերով ծանրաբեռնուած մեր ազգայիններուն քսակին վրայ, երեկոյթին համար որոշելով հասարակ կիրակնօրեայ գիներ միայն եւ առիթ տալով հասարակութեան՝ որ իր սովորական ժամանցներէն մին վայելած ատեն՝ նաեւ օգտակար գործի մըն ալ նպաստէ։

Այս հանգամանքներու մէջ, վստահ ենք որ հոծ բազմութիւն մը պիտի փութայ ներկայ գտնուիլ այս երեկոյթին եւ քաջալերել Հայ Երիտ. Միութիւնը։

"ԱԹԻՆԱ,, ՆԱՒՈՒՆ

ԸՆԿՂՄՈՒՄԸ

Տիկին Վարդուհի Ն. Անմահեան, որ վերջերս Նիւ-Եորքէն Գահիրէ հասաւ իր աղջկան հետ, հետեւեալ հետաքրքրաշարժ պատմութիւնը կ՚ընէ Յունական «Աթինա» շոգենաւուն ընկղմումին, որ անկէց քանի մը ամիս առաջ տեղի ունեցաւ Ատլանդեանի մէջ։

«Սեպտ. 6ին «Աթինա» շոգենաւով Նիւ-Եորքէն ճամբայ ելանք։ Գրեթէ 7-800 հոգի ուղեւորներ էինք նաւուն մէջ։ Մեր ճամբորդութեան չորրորդ օրը երբ այլեւս Ովկիանոսին մտած էինք, նաւուն մէջ սոսկալի հրդեհ մը ծագեցաւ։ Ամենքս ալ շուարած օգնութի՜ւն, օգնութի՜ւն, կ՚աղաղակէինք։

«Ատլանդեանը փոթորկալից էր։ Շուտով անթել հեռագրով լուր տրուեցաւ Նիւ-Եորք՝ օգնութեան նաւեր հասցնելու համար։ Երեք օր վերջ «Թրանսիլվանիա» շոգենաւը կը փութար մեր օգնութեան։ Հազիւ թէ մենք ազատարար նաւը մտած էինք, արդէն 4-5 ժամ վերջ մեր նաւը կ՚ընկղմէր։

«Անհաւատալի թէ ինչպէս տեղի ունեցաւ փրկութիւնը։

«Աթինա» նաւուն ազատարար մակոյկները իսկոյն ծով իջեցուեցան. անոնցմէ միայն չուանը արագ թողուեցաւ երբ դեռ մէկը չէր արձակուած եւ այս պատճառաւ 70ի չափ ճամբորդներ ծովուն յատակը գացին։ Ազատարար նաւուն հետ միասին եկած էին նաեւ ուրիշ երկու փրանսական նաւեր։ Ութ օր վերջ կրկին Նիւ-Եորք վերադարձանք, որուն հասարակաց պարտէզներէն միոյն մէջ դրին ամէնքս։ Ամէն ոք իր կորուստը կ՚ողբար։ Դեռ մեր նաւը Նիւ-Եորք չհասած, Յոյն երիտասարդ մը, որ երկար տարիներ Ամերիկա մնալով 4-500 ոսկիի չափ գումար մը շահած էր եւ հայրենիք կը վերադառնար մեր նաւով, իր պայուսակին հետ միասին կորսնցուցած էր նաեւ դրամը։ Այս խեղճ երիտասարդ ազատումէն մի քանի ժամ վերջ յանկարծամահ եղաւ, ու սրտայոյզ յուղարկաւորութեամբ մը իր մարմինը յանձնեցինք ծովուն ալիքներուն։

«Քսան օր վերջ Նիւ-Եորքէն կրկին ճամբայ ելանք, այս անգամ «Վասիլիոս Քոնսթանթին» նաւով։ Մեր հետ գտնուող ճամբորդներէն 18 տարեկան պատանի մը ձերբակալուեցաւ։ Ասիկա Գերմանացի է եղեր, որուն գոյքերը խուզարկելով՝ երկու հատ պայթուցիկ գտնուեցաւ։ Ըսուեցաւ թէ այս Գերմանացի պատանին ուզած էր նոյն պայթուցիկներով այս նաւուն ալ վնասել, ինչպէս միւսը հրդեհած էին իր նենգամիտ գերման ընկերները։

«Արդարեւ քննութիւնը երեւան հանեց որ «Աթինա» շոգենաւը Նիւ-Եորքէն մեկնած պահուն, քիմիական նիւթերով պատրաստուած պատրոյգներ դրած են շտեմարաններուն մէջ եւ չորս օր վերջը սոյն պատրոյգները վառելով շտեմարաններուն մէջ գտնուած առատ քանակութեամբ բամպակը բռնկցուցած ու մեր նաւը փճացուցած են։

«Մեզի համար մխիթարական պարագայ մը եղաւ հանդիպիլ ազատարար նաւուն մէջ Լոնտոնի ազնուական դասէ տիկնոջ մը։ Երբ այս ազնիւ տիկինը կ՚իմանայ թէ մենք Հայ ենք, սիրալիր ընդունելութիւն մը կ՚ընէ մեզ ու դեղերով եւ այլ միջոցներով մեզ սփոփել կը ջանայ։»

Տիկին Անմահեանի այս պատմութենէն մարդ կրնայ հետեւցնել թէ Ուիլսընի տկար կառավարութիւնը ինչպէս ազատ ասպարէզ թողած է Ամերիկայի մէջ գերման ոճրագործութեան։

Յ. Հ. Թ.

ՏԵՂԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ն. Բ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ յառաջիկայ երկուշ. գոց պիտի մնան դրամատունները, մինչ կառ. պաշտօնատուները կիրակի պիտի տօնեն նոյն տարեդարձը։

Աղեքսանդրիոյ Սակարանի նոր կանոնագրութեան հետեւանօք՝ միջնորդները, րմիզիէները, առանց գլխաւոր պաշտօնեաները եւ ճօպըրները չորեքշ. առաւօտ խառն ժողով մը գումարեցին, որմէ ետք թափօրով գացին իրենց տրտունջները ներկայացնել Խառն Դատարանաց Նախագահին եւ ընդհ. դատախազին։ Անոնք խորհուրդ տուին բողոքողներուն՝ ուղղակի կառավարութեան դիմել։

Մաճիկ փաշա, Վագֆի նախկին նախարարը, 1200 օսմ. ոսկեայ տարեթոշակով Թուրքիոյ մէջ կարեւոր պաշտօնի մը կոչուած է, կը գրէ «Թայմզ օֆ Էճիբթ»։

Ոստիկան մը 45 հաշիշամոլներ ձերբակալելով Քարմուսի քարաքոլը տարաւ։

Երեք տեղացիներ, մաքուր հագուած, քաղաքիս դրամատուները եւ պոհարավաճառի խանութները կը պտտէին եւ անգլ. ոսկի կուզէին՝ իրենց կանանց զարդեղէններ պատրաստել տալու համար։ Անոնք նախապէս իրենց ափերը ձիւթի խաւով մը օծած ըլլալով՝ քանի մը ոսկի միշտ իրենց ձեռքին կը փակչէր եւ այսպէսով հաճելի պտոյտ մը եւ դիւրին շահ մը կ՚ընէին։ Վարպետութիւնը սակայն երեւան ելաւ եւ 3 շէյխերը ձերբակալուեցան. իրենցմէ մէկուն գրպանէն գտնուեցան ոսկիներ որոնց վրայ ձիւթը փակած էր դեռ, ինչպէս նաեւ ձիւթի ծըրարիկ մը։

ՄԵԾ ՀՐԴԵՀ Ի ՄԻՆԷԹ-ԷԼ-ՊԱՍԱԼ

Երէկ գիշեր ժամը 9.50ին հրդեհ ծագեցաւ Մինէթ-էլ-Պասալի մէջ, Պ. Թիլշէ եւ որդւոց պատկանող Շունային առաջին յարկէն եւ անմիջապէս մեծ ծաւալ առաւ։ Ջրհանները մեծ դժուարութեամբ կրցան բոցերը զսպել եւ մինչեւ այս առտու տակաւին զբաղած էին մխացող փլատակները ողողելու գործով։ Շունան վարձուած էր պանք տ՚Օրիանի կողմէ որ 2872 հակ բամպակ մթերած էր հոն։ Թէպէտ ամենքն ալ առաւել կամ նուազ վնասուած՝ բայց վառումէն ետք կը յուսացուի 40 առ հարիւր ազատել։ Զանազան Անգլ. ընկերութիւնք Ա. Ո. 79,800ի ապահովագրած էին վերոյիշեալ բամպակները։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅՈՑ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

Կ'երեւայ թէ Գերմանիոյ Կաթոլիկները վերջապէս Հայերուն ի նպաստ փոքրիկ ճիգ մը ըրած են։ Անոնց գլխաւոր կազմակերպութեանց միոյն միսիոնարական յանձնախումբը խնդրագիր մը ղրկած ըլլալով Գերման կառավարութեան, հետեւեալ պատասխանը ստացած է նախարարապետէն.

«Կայսերական կառավարութիւնը, ինչպէս ըրած է անցեալին մէջ, այսուհետեւ ալ պիտի շարունակէ մինչեւ իր աւագ պարտականութիւններէն մին նկատել իր ազդեցութեան գործածութիւնը՝ Քրիստոնեայ ժողովուրդներու իրենց հաւատքին պատճառաւ հալածանքին դէմ։ Գերմանացի Քրիստոնեաները կրնան վստահ ըլլալ իմ վրաս որ ամէն կերպով պիտի ընեմ ինծի հաղորդուած մտահոգութիւնները և բաղձանքները ի հաշիւ առնելու համար։»

Սակայն, գերմանական գլխաւոր կաթոլիկ օրկան «Քէօլնիշէ Ֆոլքս-Զայթունկ»ի հետեւեալ մեկնաբանութիւնները մեզի շատ հաւատք չեն ներշնչեր նախարարապետին վերոգրեալ յայտարարութեանց անկեղծութեանը մասին։

«Համոզուած ենք որ այս յայտարարութիւնները գոհունակութեամբ պիտի ընդունուին գերմանական լայն շրջանակներու մէջ։ Մինչեւ Համաձայնութեան Պետութիւնները անպաշտպան ձգեցին Օսմ. Պետութեան հպատակները և այդ կերպով զանոնք ոչնչացման եզրը հասուցին, Գերման կառավարութիւնը՝ շնորհիւ Թուրք կառավարութեան հետ իր ունեցած բարեկամական յարաբերութեանց, միշտ հետամուտ եղաւ Թուրքիոյ Քրիստոնեայ հպատակներուն կացութիւնը բարւոքելու։ Գերման Քրիստոնեաները կրնան վստահ ըլլալ որ գերմանական կառավարութիւնը պիտի շարունակէ այս նպատակին ձգտող ամէն բան ի գործ դնել, և թէ՝ գոյութիւն ունեցող նեղութեանց վերացումին համար իրենց մարդասիրական ջանքերը զօրաւոր թիկունք պիտի գտնեն անոր կողմէ։»

Թայմզ, 1 Դեկտ.

ԼՈՒՐԵՐ ՎԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Վերջերս տարածուած այն լուրը, թէ երբ Իգդիրից Վան վերադարձող փախստականներից 500 հոգի ենթարկուել են ճանապարհին քիւրդերի յարձակման և կոտորուել, մինչեւ այսօր չէ ճշդուել, և ենթադրութիւն կայ, որ այդ լուրը կասկածելի աղբիւրներից յերիւրուած է որոշ նպատակով։ Մենք պահանջել ենք Իգդիրից ճշգրիտ տեղեկութիւններ. ստանալուց յետոյ կը հաղորդենք։ Առայժմ ճիշդ է մի այլ լուր, այն, որ Իգդիրից Վան թալանի նպատակով գնացած և թալանով վերադարձող ֆուրգոններից 9ը և 30 հատ ուղտեր՝ բեռնաւորուած թալանով՝ բռնուել են ճանապարհին։ Ինչպէս երեւում է, այդ ֆուրգոններից մի քանիսը ենթարկուել են յարձակման։

—Վանի նահանգապետ Տերմէն հեռագրել է, որ ինքն արդէն հասել է Վան իր խմբով առանց ոեւէ պատահարի։

(Մշակ)

Սեմաֆօր տը Մարսէյլ, Ֆրանսական ամենահին և կարեւոր թերթերէն մին՝ որ տարիներէ ի վեր, այժմէութեան ինչպէս ժառանգութեան առթիւ, միշտ զբաղած է Հայերով, իր նոյ. 22ի թիւին մէջ կը հրատարակէ «Հայաստան և Հայերը» վերնագրով յօդուած մը, գրուած Լիքսի համալսարանին ուսուցիչներէն Պ. Կիւսթավ Վալրանէ, «ջերմ բարեկամ մը Հայութեան», ինչպէս կ'իմացնէ մեզ Մարսէյլէն մեր բարեկամը Տ. Մ. Կիւմշեան, իրաւագիտութեան վկայեալ և նախկին աշակերտ մը Պ. Վալրանի։ Այդ սրտոտ և շահեկան յօդուածէն մեր կողմէ կատարուած թարգմանութիւնը վերապահելով «Արեւ»ի յաջորդ թիւին, առաւօտեկ մէկ հատուածը այն նամակին զոր Տ. Կիւմշեան ստացած է անոր հեղինակէն։

«... Ես վարժուեցայ Հայաստանը սիրել՝ սիրելով Ձեր երկրէն եկած իմ աշակերտներս, և միշտ ինքզինքիս խոստացայ ընծայել Հայաստանին, որ օրօրանն է մեր բարձրագոյն քաղաքակրթութիւններէն մէկուն, երախտագէտ աշակցութիւնը այն բոլորին որ կայ իմ մէջս ամենէն աւելի արժանի անոր.... Կրնա՞մ վերջացնել այս պատասխանս բաղձանքով մը. այն թէ՝ Ֆրանսացիէ մը ստորագրուած այս քրոնիկը արտատպուի Ձեր հայկական թերթերուն մէջ։ Ինծի համար կարեւոր կը թուի սա՝ որ բոլոր Հայերը զգան, այս ոգւով գրուած յօդուածներու միջոցաւ, և որքան ալ անծանօթ ըլլան անոնց հեղինակները, թէ միասին կը բաբախեն մեր սիրտերը իրենց տառապանքներուն և իրենց յոյսերուն»։

Պ. Վալրան կը յայտնէ, նոյն նամակին մէջ, թէ քիչ օրէն Հայոց մասին ուրիշ յօդուած մըն ալ պիտի հրատարակէ Բաբիլեան մամուլին մէջ։

Այսօր ստացանք՝ նոյնպէս՝ Մարսէյլի Բըթի Մարսէյէ թերթին դեկտ. 6ի թիւը, որուն մէջ Տ. Մ. Կիւմշեան ամփոփելով թարգմանած և հրատարակած է «Արեւ»ի ընդարձակ տեղեկատուութիւնը Հայաստանի կացութեան մասին, առնուած «Ներ Խաթ»ի մէջ անգլուհիի մը նկարագրութենէն։ Մեր բարեկամը իր կողմէ հետեւեալ տողերն աւելցուցած է թարգմանութեան ներքեւ.

«Ըսել թէ ինչ որ տեսած է այս անգլիացի տիկինը՝ միայն մէկ փոքր մասն է այն սոսկումներուն զոր այս միջոցիս կը գործադրեն Թուրքերը բովանդակ Հայաստանի մէջ՝ բնաջնջելու համար, այս անգամ գերմանական մեթոտներով, աւելի քան երեք հազար տարիէ ի վեր կեանք ունեցող այն հայ ժողովուրդը որուն միակ ոճիրը, Թուրքերուն համար, քրիստոնեայ ըլլալն և աչքերը միշտ դէպի արեւմտեան քաղաքակրթութիւնը դարձուցած՝ սիրած ու պաշտպանած ըլլալն է արդարութեան և ազատութեան այն իտէալը որուն համար այսօր կը կռուին ազնուական Ֆրանսան և իր քաջարի դաշնակիցները։»

Մեզի ղրկուած է, հրատարակութեան խնդրանքով, ապահովագրեալ, «Կ. Պոլսոյ Հայ Կարմիր-Խաչի Դահիրէի Մասնաճիւղի Դիւան»էն կողմէ «Պաշտօնական Յայտարարութիւն» մը, որով «Ժողովը» կը բողոքէ իր Ա. Ատենապետ Տ. Ներսէս Նշտուրեանի Հալէպէն գրած և Արեւի մէջ հրատարակուած այն գրութեան դէմ որ «Ժողովոյս հաշուետուութիւնը կը ներկայացնէր և միաժամանակ կը յայտարարէր թէ նոյն ժողովը այլեւս իրաւունք չունի գործելու» և կ'աւելցնէ՝ թէ «Ժողովս արդէն գործելու բացարձակ անկարելիութեան մէջ կը գտնուէր, քանի որ Տ. Ներսէս Նշտուրեան տեղէս մեկնումին առթիւ չէ ուզած ճանչնալ Ժողովոյս Բ. Ատենապետին և Ատենադպրին գոյութիւնը...», թէ՝ իրաւ է որ Կ.Պոլսոյ Հայ Կարմիր-Խաչի Կեդր. Ժողովը 6|19 դեկտ. 1913ի պաշտօնագրով ծանուցած է իր գործունէութեան դադրած ըլլալը բայց տակաւ «առժամապէս» եղած է միայն, և թէ ինք՝ «Ժողովը», «Ներկայ պատերազմին սկզբնաւորութեան կը փափաքէր իր նուիրական պաշտօնը շարունակել՝ պատճառաբանեալ յայտարարութեամբ մը խնդիրը պարզելով հասարակութեան և իր հաւաքած դրամները ղրկելով Ազգ. Պատրիարքարանի վերին Հսկող Ն. Ս. Օծութիւն Վեհ. Կաթողիկոսին...» Ասոնք ըսելէ ետք, «Ժողով»ը կարգ մը հարցումներ ալ կ'ուղղէ իր Ա. Ատենապետին թէ «իրաւունք ունի՞ր» այդպէս շարժելու եւլն...։

Միանգամ ընդ միշտ կը պատասխանենք այս «Ժողով»ին՝ 1. թէ ինքը «Ժողով» չէ և այդ անունը սխալմամբ կը գործածէ, 2. թէ երկու տարիէ ի վեր լուծուած Կեդրոնի մը Մասնաճիւղը ինքն ալ լուծուած կ'ըլլայ. 3. թէ «արդէն գործելու բացարձակ անկարելիութեան մէջ գտնուող» մարմինի մը՝ լուծուած կ'ըսեն հայերէն. 4. թէ այնքան լաւ լուծուած է ինք՝ որ մեզի ղրկուած բողոքի գրութեան տակ ստորագրող իր գանձապետը ամիսներ առաջ անձամբ տարած Առաջնորդ Ս. Հօր՝ յանձնած է իր քով գտնուած վեց հարիւր սաչափ ղրշ.ի դրամը՝ Կովկասի փախստականաց հանգանակութեան յատկացնելու համար. 5. և վերջապէս՝ թէ քանի որ իրենց «նուիրական պաշտօնը» կատարող ուրիշներ կան այսօր, կրնան հանգիստ ըլլալ և իրենց կարողութեան համեստ սահմանին մէջ ստարել նոյն գործին՝ եթէ կ'ուզեն յանուն «Կարմիր-Խաչ»ի անունով ծառայել ազգին։

Հ. Ե. Ք. ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ (Գահիրէ)

Կիրակի, 19 դեկտ. ժամը 11ին պիտի խօսի Տիար Խ. Գուրեան, նախորդին շարունակութիւնը, «Հայ ցեղին վերապրելու պայմանները» նիւթին վրայ։ Մուտքը ազատ է։

Ի նպաստ Բոր-Սաիտի ձեռքազատեալներուն. — Մօտ օրէն կարդալ՝ Հ. Ե. Ք. Ընկերութեան «Զէյթունի անձնատուութիւնը և Սուէտիոյ ինքնապաշտպանութիւնը», պատկերազարդ հատորը, գրուած Պատ. Տ. Անդրէասեանէ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Սերպիական ճակատէն

Բարիզ, 15.— Մակեդոնիոյ մէջ Դաշնակից զինուորներու նահանջի գործողութիւնը կատարուեցաւ ամենայն կարգապահութեամբ և խիստ հանդարտ կերպով։ Պուլկարները բազմաթիւ յարձակումներ կատարեցին բայց առանց արդիւնքի, ծանր կորուստներ կրեցին, և չի կարողացան զինուորներուն ազատօրէն և դանդաղօրէն կատարած նահանջը արգիլել։ Ֆրանսացի և Անգլիացի գործօն ուժերը Մակեդոնիայէն վերադարձած են և այսօր յունական հողին վրայ կը գտնուին։ Թէեւ միայն երկաթուղւոյ գիծ մը ուրիշ և ոչ մէկ ճամբայ տրամադրելի կար, այսուհանդերձ դաշնակից զօրախումբերը կարողացան Յունաստան փոխադրել բոլոր իրենց իրեղէնները, ուտեստեղէնները և մթերանոցներու բոլոր պարունակութիւնը։ Այս իրողութենէն կրնայ դատուիլ թէ յունական հողին վրայ քաշուելով կրցած են պահել իրենց գործելու ազատութիւնը։ Սերպիոյ մէջ սկսուած պատերազմին սկիզբէն ի վեր Ֆրանս. կորուստները խիստ աննշան են։

Լոնտոն, 13.— Սերպիոյ մէջ աւստրո-գերման կորուստները 200,000 հոգի կը գնահատուին։ Մօք.

Լոնտոն, 14.— Հռոմի լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Իտալացիք Ալպանիոյ մէջ 80,000 հոգի ցամաք կը հանեն։

Լոնտոն, 14.— Պուլկարիա կը պահանջէ որ իր նոր սահմանագլուխը ըլլայ Բլատովոյէն Քրօծէվօ և Նովի-Պազար։ Աւստրիա այսպիսի պահանջք մը ընդունելու տրամադիր չերեւիր։

Լոնտոն, 14.— Աւստրիական զեկոյց մը կը յիշատակէ թէ Աւստրիացիք Սերպիոյ մէջ թաղուած գտած են Սերպիոյ արքունական գոհարեղէնները։

Լոնտոն, 14.— Աւստրիական օդանաւեր Շքոտրայի, Անդիվարիի և Տիւլսինիոյի վրայ ռումբեր նետեցին։

Լոնտոն, 15.— «Թայմզ» Սելանիկէն կ'իմանայ թէ Մանասթըրի կառավարութեան մէջ Պուլկարներուն չմասնակցիլը պարզ խաղ մըն էր Յունաստանի կասկածները չի հրաւիրելու համար։ Դիմակը հիմա վար առնուած է։ Սօֆիայի գերման դեսպանը պաշտօնապէս յայտարարած է որ Մանասթըր անդարձ կերպով Պուլկարիոյ մասը պիտի կազմէ և հոն զուտ Պուլկար կառավարութիւն մը պիտի հաստատուի։ Ռ.

Բարիզ, 14.— Սելանիկէն հեռագիր մը կ'ըսէ թէ կացութիւնը զգալի կերպով բարեփոխուած է։ Զօր. Մահոն 11 թուականաւ անգլօ-ֆրանս. ճակատի քննութենէ մը վերադարձին կարծիք յայտնած է թէ ֆրանքօ-բրիտ. զինուորները, որոնք առատ ռազմամթերք և պարէն ունին, դիւրութեամբ պիտի կրնան Պուլկարներուն և Գերմաններուն դիմադրել։

Լոնտոն, 14.— Սերպիական երեք զօրաբաժիններ Ալպանիոյ մէջ Էլպասան հասած են։ Մօք.

Աթէնք, 15.— Վառնայի առջեւ գերընծովեայ մը ընկղմուեցաւ։

Յունաստան

Լոնտոն, 13.— Կ'իմացնեն թէ Լինկալա գտնուող յոյն զինուորներէն մաս մը Սէրէզ մեկնած է, պահանջուած շրջանին մէջ Դաշնակից զինուորներուն աւելի ազատութիւն տալու համար։

Աթէնք, 15.— Դէպքերը այժմ խիստ գոհացուցիչ երեւոյթ մը կ'առնեն։ Դաշնակիցներու և Յունաստանի միջեւ յարաբերութիւնները օրէ օր կը բարւոքուին։ Զարի անուան տարեդարձին առթիւ տրուած պարահանդէսին Քօնսթանթէն Թագաւորը ներկայ պիտի գտնուի։ Պուլկարիոյ դեսպանը ապահովիչ յայտարարութիւնով մը կ'ըսէ թէ Պուլկարները Յունաստան չ'պիտի մտնան։ Յունաստան հիմա Յունական Մակեդոնիոյ արեւելեան մասին մէջ լայն շրջանակի մը մէջ Դաշնակիցներուն գործելու ազատութիւն տուած է, իսկ յունական զինուորները դէպի արեւմուտք կ'ուղղուին։

Լոնտոն, 14.— Աթէնքէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յոյն կառավարութիւնը կէս պաշտ. զեկոյց մը հրատարակած է ըսելով որ եթէ Գերմանացիք ուզեն ունենալ նոյն իրաւունքները ինչ որ տրուած է Դաշնակիցներուն՝ հաւանօրէն կատարեալ գոհացում պիտի ստանան, բայց եթէ Պուլկարները յունական հողը մտնան կացութիւնը բոլորովին տարբեր պիտի ըլլայ։ Յունաստան կարող չէ Դաշնակիցները զինակեց ընել և Գերմանիա չի կրնար ատիկա իրմէն պահանջել։

Լոնտոն, 15.— Յունական կառավարութիւնը Քարտիֆի մէջ գտնուող 1500 թօնօէն աւելի տարողութիւն ունեցող յոյն նաւերը գրաւեց։ Ասոնք հրաման ստացան Հէմփթըն Ռոտս երթալու՝ հոնկէ ուտելիք բեռցնելու համար։

Մալթա, 15.— Կը կարծուի թէ նոր հրահանգներ տրուած են հոս վար դրուած յունական նաւերուն ազատ արձակման համար։ Ռ.

Արեւելեան ճակատէն

Բելկրատ, 15.— Գերմանացիք Տըվինսքի շրջանին մէջ իրենց յառաջացեալ խրամները պարպեցին իրենց ձմեռնային բանակատեղիները քաշուելու նպատակաւ, Ռ.

ՊԱՐՍԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Թէհրան, 13.— Ռուսք Ավէհի մէջ Պարսիկ ապստամբներու յաղթած են և հիմա Համատանի կը մօտենան։ Ներքին գործոց նախարար Աղա Շէրիֆ խանը սպաննելու համար կազմուած դաւադրութիւն մը երեւան ելաւ։ Բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարուեցան։ Դաւադրութիւնը Քումի մէջ պատրաստուած էր գերմանասէր փախստականներու թելադրութեամբ։ Ռ.

ՄԻՋԱԳԵՏՔԻ ՄԷՋ

Լոնտոն, 15.— Թուրք կառավարութիւնը յայտնած էր թէ իր զինուորները Իրաքի արշաւախումբէն մեծ թիւով անգլ. նաւեր գրաւած էին։ Այս լուրը սխալ է. Թուրքերը միմիայն Տիգրիսի վրայ պզտիկ շոգենաւ մը և երկու ցականաւ գրաւած են։ Մօք.

Արեւմտեան ճակատէն

Ամսթերտամ, 15.— Մինչեւ նոյ. 26 բրուսիական կորուստները 2,244,248 հոգիի կը հասնին։ Ռ.

Քօբէնհակ, 15.— Նոր զեբ-զէբըլէն L. 22 Շլէսվիկի արեւմտ. մասին մէջ իր կայանէն մեկնած միջոցին ռումբերու պայթման հետեւանքով փճացաւ։ Քառասուն հոգիէ բաղկացած օդանաւորդները մեռան կամ վիրաւորուեցան, իսկ հսկայ օդանաւարանը փճացաւ։ Ռ.

Հռոմ, 16.— Վիէննայէն Զուիցերիայի ճամբով հասնող լուրեր կը ծանուցանեն թէ Ֆրանսուա-Ժոզէֆ կայսեր ձախ բազուկին և սրունքին կաթուած իջած է։

ԵԳԻՊՏ. ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻՆ ՎՐԱՅ

ՆՈՐ ԿՌԻՒ ՊԷՏՈՒԻՆՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Գահիրէ, 15.— (Պաշտ.) Մարսա-Մաթրուհի արեւմտ. կողմէն 24 մղոն հեռու, Շէյըքֆայի հովիտին մօտ Օմ Րահումի պահակազօրքը գնդապետ Կորտոնի հրամանատարութեան տակ հանդիպեցաւ շուրջ 1200 թշնամի արաբներէ բաղկացած զօրախումբի մը Ճաֆէր փաշայի հրամանատարութեամբ, որոնք հրացաններով, թնդանօթներով և գնդացիրներով զինուած էին։ Թշնամին մեծ ուժգնութեամբ յարձակում գործեց բայց զանոնք ետ մղեցինք ծանր կորուստներ պատճառելով։ Գիշերը վրայ հասնելուն մեր դիրքերը քաշուեցանք, և ամսոյս 14ին գնդապետ Կորտոնի զօրախումբը Մարսա-Մաթրուհ վերադարձաւ։ Մեզի անկարելի եղաւ թշնամւոյն կորուստները ճշտօրէն հաստատել, բայց անոնք շատ ծանր են։ Մեր կորուստներն են Անգլիացի 5 սպայ և 18 զինուոր վիրաւորուած, 4 Անգլիացի զինուոր սպաննուած, ինչպէս նաեւ Հնդիկ 4 մեռեալ և 15 վիրաւոր, միւս կողմէ մեր բռնած վիրաւոր գերիները, որոնց մէջ կը գտնուի Շէյխ Հասան Կիպրէն, կը հաստատեն թէ ամսոյս 11ին կատարուած ընդհարումի միջոցին թշնամւոյն կորուստները եղած են 80 մեռեալ և 30 վիրաւոր։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

Արեւմտեան ճակատէն

ՄԵԾ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ԲԱՐԻԶԻ ԴԷՄ

Լոնտոն, 16. — Հոլանտական տարածուած տեղեկութիւնք կը խօսին անհեղ պատրաստութիւններու մասին զոր Գերմանացիք կը կատարեն Բարիզի արեւմ. կողմէն ընդհ. յարձակման մը մտօք: «Թան» կը գրէ թէ այս կարգի տարածայնութիւնք վերապահութեամբ ընդունելու են, բայց կրնայ պատահիլ որ ճշմարտութեան մասնիկ մը գտնուի անոնց մէջ, նկատելով որ նոր զօրքերու եւ ռազմամթերքի անընդհատ ժամանումը կը թուի ցոյց տալ թէ Գերմանիա կը պատրաստուի մեծ փորձ մը ընելու: «Թան» դիտել կու տայ որ Գերմանիա դադրեցուցած է արեւելեան ճակատին վրայ գործողութիւնները եւ եթէ արեւմտեան կողմը յարձակում մը գործէ՝ Դաշնակիցները կրնան այնպիսի պարտութեան մը մատնել զինք՝ որ կացութիւնը կրնայ հիմնապէս փոխուիլ: Ռ.

Բարիզ, 16.— Կէս օրէ վերջի զեկոյցը կ'ըսէ թէ Ֆրանս. մարտկոցները լռեցուցին գերման հրետանին. Ֆրանսացիք Կիզի եւ Էնի միջեւ ուրիշ ռազմանիւթի մթերանոց մըն ալ օդը հանած են:

Բարիզ, 16.— Շնորհիւ ժողովուրդին փութկոտութեան՝ երկ. Ֆրանս. Պանքային պատրաստ ոսկիի քանակութիւնը հինգ միլիառ Ֆրանքը անցաւ: Աշխարհի ոչ մէկ դրամատունը հասած էր երբեք այսպիսի գումարի մը:

ՋՕՐ. ՍԸՐ ՃՕՆ ՖՐԷՆՉ ԿԸ ՔԱՇՈՒԻ

Լոնտոն, 16.— Պատերազմ. պաշտօնատունը կը ծանուցանէ թէ Զօր. Սըր Տուկլաս Հայկ յաջորդեց Մարաջախտ Սըր Ճօն Ֆրէնչի իբրեւ հրամանատար Ֆրանսայի եւ Ֆլանտրի մէջ գործող բանակին: Սըր Ճօն Ֆրէնչ որ այս հրամանատարութիւնը թողուց իր իսկ խնդրանքովը՝ անուանուեցաւ մարաջախտ-հրամանատար Անգլիոյ զօրքերուն. Թագաւորը զայն դերակոմս ըրաւ: Ռ.

Լոնտոն, 15.— Դաշնակից Տէրութեանց ծովային նախարարութիւնները հարկաւոր միջոցներ ձեռք առին Միջերկրականի մէջ թշնամի ընդծովեաներու դէմ կռուելու համար: Հետեւաբար վաճառականական շոգենաւերը ըստ սովորականին պիտի կարենան շարունակել իրենց երթեւեկութիւնները:

Յունաստան

Աթէնք, 16.— Երկու գիշեր կատարուած երկար խորհրդակցութենէն յետոյ Նախարարաց խորհուրդը որոշեց Յունաստանի դիրքը պարագաներուն պատշաճեցնել: Հ.

ԻՏԱԼԻԱ ԱԼՊԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

Հռոմ, 16.— Զեկոյց մը կը յայտնէ թէ Սան-Ճիովաննիի մէջ վաճառանաւերու վրայ Աւստրիացւոց ռմբակոծութիւնը բնաւ չխանգարեց Իտալիոյ յարաբերութիւնները Ալպանիոյ մէջ ուր մեր զօրքերը առանց նեղութեան փոխադրուեցան: Փոխադրանաւ մը եւ թորփիլանաւ մը ծփուն ականներու զարնուեցան, բայց զօրքերն ու նաւազները անոնց ընկերացող նաւերուն միջոցաւ ազատուեցան, բաց ի 43 հոգիէ որոնք մեծ մասամբ մեռան պայթումին հետեւանօք: Ռ.

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան
Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
Imp. Economique, Alex.

ԳԷՈՐԳ ԻՓԷԿԵԱՆ

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ԱՄԷՆ ՏԵՂ

ԱՆԴՐԷԱՍ ՄԿՐԵԱՆ
ՆԿԱՐԻՉ-ՆԵՐԿԱՐԱՐ

Րիւ Ճէսոսթրիս, 1 (Ցունաց Ավէրոֆ աղջկանց վարժարանին եռեւ)

18 տարիէ ի վեր Աղեքսանդրիա հաստատուած եմ։ Ներկի, քուղա-նկարի, նշանատախտակի [Թապէլա], եւղանկար պատկերներու և լուսանկարչական ֆօնէրու վերաբերեալ կատարած աշխատութիւններովս գոհ թողուցած եմ Եւրոպացի յաճախորդներս։ Գիներս՝ միշտ Արաբներէն սուղ, իսկ եւրոպացի արհեստակիցներէս աժան են։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԵԼԷՔՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՒԵԱՅ-ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ԳԱՀԻՐԷ

Օբերայի հրապարակ, Կալուած Զօկէպի
Թէլէֆօն 23.56

Կ'առանձնեն զետեղումներ ելեքտրական լոյսի և օդային կոչի։ Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում ամէն տեսակ լոյս արտադրող առարկաներու։

Խնամեալ աշխատութիւն, խիստ չափաւոր գին։

Տօքթ. ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՄՈՒՍՔԻ, ՇԱՐԱ ՓԷՑՆ ԷԼ ՆԱՀՏԵՑՆ ԹԻՒ 10, ԳԱՀԻՐԷ
ԹԷԼԷՖՕՆ, ԹԻՒ 85-37

Հիւանդներ կ'ընդունի առաւօտեան ժամը 8էն մինչև իրիկուան ժամը 7ը։

Ակռաները կը մաքրէ ու կը քաշէ առանց ցաւի։ Ակռաներու համար ոսկիէ, քաուչուք կամ Ամերիկեան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տեսակ նիւթերէ քուրօն կը շինէ առանց զօդանակի կամ քիմքի վրայ բան մը դնելու։

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խղճի մտօք կը կատարուին։

Մարդ կեանքին մէջ անգամ մը ծախսելով կ'ազատի ակռաներու անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի։

Գիները խիստ չափաւոր են։ Մասնաւոր ակռայի գեղեր ալ կը գործածէ։

ԹԱՍԹԻԼ ՆԱԼԹԷՐ
(PASTILLES NALTHER)

ՀՐԱՇԱԼԻ ԴԵՂԱՀԱՏԻԿ

Հացի չափ կարեւոր ամեն անձի համար

Գնդութիւն ունիս թէ փորկապութիւն, ստամոքսի տկարութիւն թէ անմարսողութիւն, ջերմէ կը տառապիս թէ անքնութենէ, հարբուխ ունիս թէ յօդացաւ։

Գործածէ՛ եւ պիտի օգտուիս անպայման։

Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդութիւններու, որոնք մանրամասնուած են յայտագրին մէջ, որ կը գտնուի իւրաքանչիւր տուփի հետ։

Գիներն են սաս ածան Ե.Ղ.

Տփիկը (որ կը պարունակէ 67 հատ)	10
Տուփը (որ կը պարունակէ 3 տփիկ)	20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին ղրկել նաեւ երկու ղրշ.։

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատրաստուած է յայտնի բոյսերու եւ արմատներու հիւթէն եւ օգտակարութիւնը հաստատուած է բժշկական կաճառներէ։

Անձնապէս փորձելէ եւ օգտուելէ վերջ միայն ստանձնած է Եգիպտոսի ընդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԹՈՎՄԱՍ, որուն կարելի է դիմել, փոքր թէ մեծաքանակի համար, անձամբ կամ քարդ փոստալով հետեւեալ հասցէին

82, Rue Guinenet Charkas (Boulac)
c)o Ecole Arménienne
B. P. 1079 Le Caire (Egypte)

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ
Banco di Roma

Հաստատեալ 1880ին

Դրամագլուխ՝ 200,000,000 ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ — ՀՌՈՄ

Կեդրոնավայրք. — Բարիզ, Ճէնովա, Նաբոլի, Թուրինօ, Ֆիօրէնցա, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Պարսէլոն, Գահիրէ, Մալթա, Ափրիկեան Տրիպոլի։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Ալպա	Ֆաբրա Սապ	Բինէրոլօ
Ալպանօ Լացիալէ	Ֆէրմօ	Սիէնա
Արէցցօ	Ֆօսանօ	Սուպիագօ
Ավէցցանօ	Ֆրասքաթի	Թարքուինիա
Պէնդագի	Ֆրօսինօնէ	Թիվօլի
Պրաչչիանօ	Լուքքա	Թօրրէ Անունցիաթա
Մօնթէ Քաթինի	Մօնտովի	Վէլլէթրի
Գանէլի	Մօնպալանօ	Վիարէճճիօ
Գասթէլ Նուօվօ	Օրպէթէլլօ	Վիթէրպօ
Գօռնէթօ Թարքուինիօ	Օրվիէթօ	
Էրնա	Բալէսթրինա	

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'զբաղի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժեթղթերու վրայ ավանս. Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն վրայ փոխգիր, չէք եւ սլէթըր օֆ քրէտիթ, հեռագրաւ վճարումներ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ պարտամուրհակներու գանձում, կտրօններու եւ վիճակահանութենէ շահուած պարգեւներու գանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ պօրսայի հրամաններու գործադրութիւն, Արժեթղթերու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ավանսի գործողութիւն։

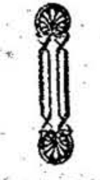
ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուզուած ատեն կամ որոշ պայմանաժամով վճարելի։

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մօնթէքաթինօի հանքային ջերմուկները, ուր ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յաճախորդներուն։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

[illegible] 9 Ֆրանք [illegible]

ՇԹԱՅՆԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Stein's Oriental Stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՑՈՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ԱՂՋԿԱՆՑ ՇՐՋԱԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՊԼՈՒԶՆԵՐ ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներու, գլխանոցներու, ճապիկներու, հոտեղէններու, ձեռնոցներու, կաշեայ առարկաներու, կօշիկներու, ներմակեղէններու, ճամբորդութեան պիտոյքներու եւ ածելիներու առատ մթերք։

Գիները յոյժ չափաւոր եւ անմրցելի։

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ, ԾԽԱԽՈՏԻ
եւ Եգիպտական սիկարէթներու

ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
ՋԱԿԱԶԻԿ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Համբաւաւոր են իր Ազունիկմա (Ասռ) Ծխախոտները եւ Սիկարէթները

ՊԱՆՔ Տ'ՕՐԻԱՆ
Banque d'Orient
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ ամբողջապէս վճարուած
Ֆր. 25,000,000

Կեդրոնատեղի ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր՝ Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ-Իզմիր։ Գործակալութիւններ՝ Միթիլէն, Մանսուրա, Սերէզ եւ Զակազիկ։ Փոխ-Գործակալութիւններ՝ Պերկամա, Մաղնիսա եւ Սամոս։

ՊԱՆՔ տ'ՕՐԻԱՆ կը կատարէ սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւններ։

ՊԱՆՔ տ'ՕՐԻԱՆ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.

Հարիւրէն 3	ի տես վճարելի	
» 3,50	9 ամիսէն	»
» 4	1 տարիէն	»
» 5	5 տարիէն եւ աւելի վճ.	

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալերելու համար հաստատած է Փոքր Խնայողութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի Ե. Ղ. 20էն Ե. Ղ. 25,000 տարեկան հարիւրէն 4 տոկոսով։

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

Շարա Ազբ. Տարտար թիւ 16

Սեփականատէր՝ Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

Կստանձնէ ամեն տեսակ տպարանական գործերու պատրաստութիւնը, Գիրք, Տետրակ, Հաշուեցուցակ, Նամակագլուխ, Այցետոմս եւլն. չափաւոր գիներով։

Ցանձնարարութիւնք կը կատարուին խղճմտօրէն։

RÉGÉNÉRATEUR DES CHEVEUX «TACHDJIAN»
ՄԱԶԵՐՈՒ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ «ԹԱՇՃԵԱՆ»

Միակ դեղը՝ որ գլխի թեփերը կը մաքրէ, քերուըտուքը կը դադրեցնէ, և մազերու արմատները զօրացնելով, հերաթափութիւնը, ճաղատութիւնը և ճերմկիլը կ'արգիլէ և անոնց կուտայ իրենց բնական գոյնն՝ու գեղեցկութիւնը։ — Գինն է 3 ֆրանք

BAUME AMÉRICAIN
«ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ» ԲԱԼԱՍԱՆ

Եգիպտ. Առողջապահական Վարչ. կողմէ վաւերացուած

Այս օգտակար և հանրածանօթ դեղը արմատապէս կը բուժէ հին և նոր յօդացաւերը, կողացաւը և գլխու ու ամէն տեսակ ջղացաւութիւններն և կը ծախուի միայն երկու (2) ֆրանքի անհաւատալի աժան գնով։

Վաճառման կեդրոնատեղի՝ New American Pharmacy and Drug-Store
Դիմել նաեւ՝ Mellaui (EGYPTE)

Drogueries F. Galetti et Fils, Alexandrie et Le Caire. Droguerie E. Del-Mar, Le Caire.
Pharmacie Constantinople, Khatchadourian Frères, Chareh Mohamed Aly, Le Caire
Pharmacie Nouvelle de Beni-Souef. Pharmacie Anglo-Egyptienne, Minieh.
Pharmacie et Droguerie Khédiviale, Assiout

ինչպէս նաեւ Եգիպտոսի բոլոր գլխաւոր դեղարաններ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
ՔԱՐԻՒՂԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Աղեքսանդրիա, ՍԻՏԻ ՄԻԹՈՒԱԼԼԻ փողոց թիւ 40
(Ազբարինի մզկիթին դէմը)
Թէլէֆօն թիւ 33-45

Այս վաճառատունը կը հայթայթէ թէ Աղեքսանդրիոյ եւ թէ Ռամլէի մէջ ՄԱՆԹԱՇԷՖԻ հարազատ ռուսական եւ ամերիկեան բենզինը, չափաւոր գիներով։

Ապրանքները օրը օրին կը յանձնուին ամենայն կանոնաւորութեամբ։

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ։

ԴԵՐՁԱԿՈՒՀԻ
ԱՂԱՒՆԻ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

Գապ-Սիտրա, Սուք-էլ-խանիմ, թիւ 159

Կը կարէ խիստ մաքուր և վերջին նորաձեւութեամբ։ Նաև կը դասախօսէ Եւրոպական կանոնով, գինները դիւրամատչելի են։

Ա. Ն. ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Հաստատեալ 1902
Գահիրէ, Սրբէ Կեսիտ

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կերպասեղէն, բրդեղէն, բամպակեղէն, տպածոյ, պաթիսթ, զէֆիր, մատաբօլամ եւ մանաւանդ դերձակներու պիտոյքներ, մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ։

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպայէն։ Ապրանքներու տոկունութեան եւ գիներու չափաւորութեան մասին արդէն իսկ համբաւ առած այս վաճառատունը կ'արժէ անգամ մը այցելել։

առիթէն օգտուեցէք

ՍԱԿԱՐԱՆ

17 Դեկտեմբեր 1915

ԲԱՄԲԱԿ	Բացում	Փակում
Յունվար	18 17]32	18 9]16
Մարտ	18 27]32	18 29]32
Նոյ.(1916)	18 3]16	18 1]2

ԲԱՄԲԱԿԻ ՀՈՒՆՏ	Բացում	Փակում
Դեկտ.-Յունվ.	115 20]40	115 20]40
(2 ամիս)	117	117 20]40

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ		
Կրետի Ֆոնսիէ	1886	Ֆր. 301.—
» »	1903	» 234.—
» »	1911	» 242.50
Ռումելի Երկաթուղի		» 124.—
Բանանա		» 90.—